åpen idékonkurranse

om utvikling av Harstad sentrum

Harstad kommune
Attraktiv hele livet

I samarbeid med Norske arkitekters landsforbund. Design: Chili Harstad.

«Harstad ligger nord for polarsirkelen,
i midnattsolens og nordlysets rike.»

» Kulturhuskai med midnattsol - © Foto: www.nettfoto.com

Innbydelse

til åpen idékonkurranse

Harstad - kystbyen, terassebyen - midt i Nord-Norge. Omgitt av vakker og variert natur. Fra den lune skjærgård til de ville fjelltoppene.

Nå handler det om byens hjerte eller sjel om du vil - sentrum. Når vi i Harstad sier vi "skal til byen" mener vi der det hele startet for vel 100 år siden. Nede ved Torvet og kaia. For vi er knyttet til sjøen der vi ligger innerst inne i Vågsfjorden.

Vi ønsker oss en sentrumsplan som tar vare på det beste i fortiden, men som samtidig er moderne og fremtidsrettet. Som vitaliserer og gjør det attraktivt å bo og leve i Harstad.

Når vi inviterer til arkitektkonkurranse er det fordi vi vet det er mange fag-miljøer som kan tilføre oss nye ideer og peke på sprennende og kreative løsninger.

For vi vil noe med byen vår. Her er mange planer og prosjekter. En helhetlig sentrumsplan blir et nyttig og nødvendig verktøy i byens videre utvikling.

Vi håper på stor deltagelse i den arkitektkonkurransen vi nå inviterer til.

Ordfører
Helge Eriksen

» Ordfører Helge Eriksen - © Foto: Harstad Kommune

NAVIGASJON

Innhold

05 HENSIKT MED KONKURRANSEN
06 HISTORISK OVERSIKT
12 DAGENS SITUASJON
17 KONKURRANSEOMRÅDET
18 OPPGAVENE
22 KONKURRANSETEKNISKE BESTEMMELSER
24 KRAV TIL INNLEVERT MATERIALE

«Harstad sentrum skal være bærekraftig, attraktiv og fremtidsrettet.»

hensikt med konkurransen

Harstad er med sine 23 423 innbyggere nest største by og kommune i Troms og Nord-Norges tredje største. Byen ligger på Norges største øy, Hinnøya. Harstad er en vakker Nord-Norsk kystby og omtales gjerne som Vågsfjordens perle.

Sentrum har fantastisk beliggenhet ved sjøfronten. Det er kulturhus, badeland, park, høgskole i sentrum, festivaler og flere store arbeidsplasser i sentrum. Likevel er det mange som hevder at det er stilt og dødt i sentrum etter kl1700.

Hva mangler?

Den viktigste føringen i kommuneplanen **Ved egne krefter for fremtidsharstad 2009-2025** er å vitalisere sentrum spesielt for å nå målet om flere og yngre innbyggere i Harstad. Næringsplan for Harstad 2009 – 2013 peker også på flere konkrete prosjekter for å oppnå et mer attraktivt og levende bysentrum.

Miljø- og klimaplanen har i tillegg vedtatte strategier om planlegging og utvikling av Harstad etter prinsipper om miljøvennlig by - og tettstedsutvikling for å oppnå målet bærekraftig utvikling av Harstad.

Harstad har en generell politisk målsetting om å styrke og forbedre sentrum som byens viktigste møteplass.

Harstad sentrum har en viktig rolle både lokalt og regionalt. I dag fremstår ikke sentrum som levende og konkurransedyktig slik som ønskelig.

Målet med arkitektkonkurransen er at vinnerforslaget gir utgangspunkt til en helhetlig sentrumsplan som vil sikre god stedsutvikling og befolkningsutvikling, gi økt sysselsetning og legge til rette for nyetablering av offentlige og private bedrifter.

Sentrum står overfor flere store utviklingsprosjekter i årene som kommer, det vil derfor være viktig for kommunen å sikre en helhetlig utvikling og koordinering av Harstad sentrum med en tett kobling til andre utviklingsprosjekter i kommunen.

Arkitektkonkurransen skal resultere i en anbefaling om et konsept for sentrumsutvikling som implementeres i en kommunedelplan for sentrum.

» Livet på torvet - © Foto: Destinasjon Harstad - Mariette Verhage

5 På konkurransekartet

«Denne by skylder intet kongebud, intet komitéforslag at den ble til,
den vokste ganske naturlig og stillferdig opp av seg selv.»

historisk
oversikt

1904 dukket det opp levende lys i mange vinduer i Harstad. Det ble skutt opp fyrverkeri, lykkeønsket og utbrakt skåler – alt sammen akkompagnert av en stor fest i det fire år gamle Arbeidersamfundet.

Det lå mer i luften enn en tradisjonell nyttårsfeiring – det var Harstads formelle fødsel. Stortinget hadde vel et halvt år tidligere vedtatt å gi Harstad by- og kommunestatus som ladested. I 1957 skrev Oscar Sund: «Denne by skylder intet kongebud, intet komitéforslag at den ble til, den vokste ganske naturlig og stillferdig opp av seg selv».

Akkurat dette illustrerer et sentralt trekk i Harstads utvikling. I motsetning til blant annet Tromsø og Bodø , som var blitt opprettet nettopp ved kongebud, hadde byen vokst frem ved egne krefter.

Det var ingen stor by som så dagens lys, med et samlet areal på 0.67 km2 og ca. 1.240 innbyggere. Men den skulle til gjengjeld vise seg å være livskraftig. Inntil 1860 bodde det bare en enslig husmann i Harstadsjøen - det som i dag er bysentrum.

Området ble betraktet som lite verdifullt der det lå, myrlendt med bergrabber. Strandlinjen bestod av småskjær og svaberg. Men så begynte stedet å vokse. Ryktet gikk. Her var det muligheter. Folk flyttet til med håp om en god framtid. De fikk seg tomter, boliger og forretninger, og det ble skapt grunnlag for handel, håndverk, service og industri. Tettstedet begynte å ta form.

En rekke andre steder, som for eksempel Melbu og Sigerfjord, vokste også frem til 1920, men da var det slutt. De forble mellomstore nordnorske tettsteder. Harstad er derimot en mellomstor norsk by hundre år senere.

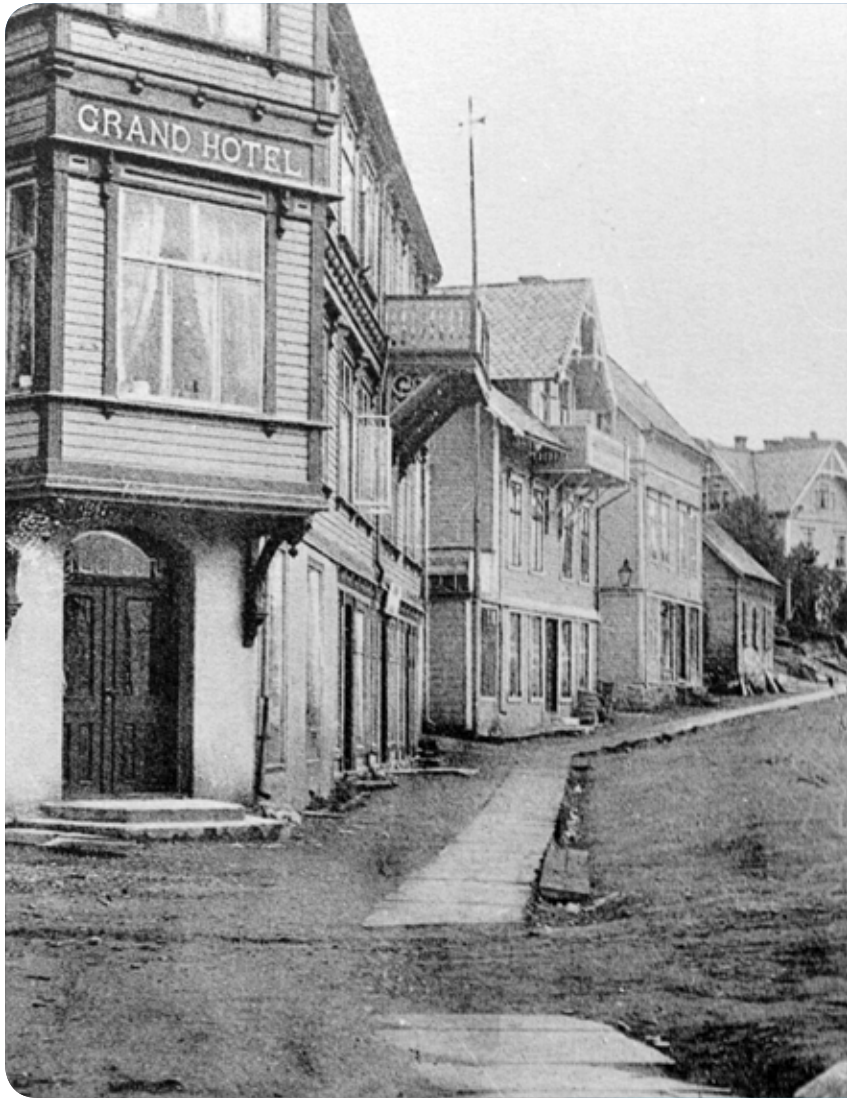

» Harstad sentrum 1906 - © Foto: Sør-Troms Museum - Trondarnes distrikstsmuseum

» Harstad sentrum 1925/1930- © Foto: Sør-Troms Museum - Ukjent fotograf

5 På konkurransekartet

«Folk flyttet til med håp om en god framtid.
De fikk seg tomter, boliger og forretninger, ».

Spørsmålet blir hvilke forutsetninger som lå til grunn for at det skulle vokse frem en by rundt Harstadsjøen fra 1870-årene, en by som til overmål skulle vise seg å ha livets rett.

Utviklingen av Harstad til et bysenter kom hovedsakelig som følge av beliggenhet og samferdselsmønster. Tettstedsutviklingen tok til i 1870-årene, og i 1890 hadde stedet med sine 70 bebodde hus omkring 500 innbyggere.

Strandstedet ble by i en periode med kraftig og jevn vekst og vokste fram til 1920 til å bli en anselig småby med 3600 innbyggere. Harstad ble i liten grad ødelagt under andre verdenskrig, noe som gjør at byen i dag framstår med en variert bebyggelse fra hele perioden fra 1890 og fram til i dag.

» Harstad sentrum på1980-tallet - © Foto: Sør-Troms Museum - Olav Pedersen

5 På konkurransekartet

«Strandlinjen bestod av småskjær og svaberg. Men så begynte stedet å vokse. Ryktet gikk. Her var det muligheter».

Bydannelse og vekst

Det som i dag oppleves som det sentrale Harstad danner et amfi mot Vågsfjorden med Harstadåsen og Samaåsen i bakgrunnen. Harstad sentrum ligger fortsatt innenfor bygrensen som ble trukket i 1904.

Bebyggelsen i Harstad fikk i perioden fram til 1890 vokse fram uten hensyn til overordnede mål, og det var, som i tidlig nordnorsk byutvikling, strandlinjen, tilknytning til sjøen samt topografien som var styrende for stedsutformingen.

Harstads kvadraturplan fra 1897 er typisk for denne tiden med kvartalsstrukturen som tres nedover en eksisterende topografi og bebyggelse. Bebyggelsen langs strandlinjen ble imidlertid plassert inn i kvartalsstrukturen – i nordnorsk tradisjon – og utformingen av kvartalene delvis tilpasset terrenget. Tilpassningen til terrenget og opprettholdelsen av tidligere hovedferdselsårer (bla Strandgata, Harstadgårdsvegen) gir Harstad en særpreget amfiform utover det som formes av kvartalsstrukturen. Harstad ble i mindre grad enn mange av de andre nordnorske byene preget av etterkrigstidens byplanidealer i og med at byen i liten grad ble rammet under krigen. Imidlertid er etterkrigsfunksjonalismen sterkt til stede i bysentrum gjennom flere forretnings- og kontorbygg oppført på 1950- og 1960-tallet.

Fram til 1915 var det ingen biler i Harstad. Først på 1960-tallet la bilen for alvor føringer for utforming av byen. Fra 1915 er havneutfylling foretatt i flere etapper og strandlinjen forskjøvet utover. Spesielt byveksten etter 1945 har medført betydelig omforming og utfylling av strandlinja.

Næringsliv

Historisk har Harstad vært en industri- og forsvarsby, og er også blitt kalt Verkstedsbyen.

Hurtigrutetrafikken ble innledet med skipet Vesteraalen og Richard With på brua i 1893. Fra da av var Harstad eneste anløpssted i Trondenes. Fra 1888 foregikk ekspedisjonen fra Kaarbøs kai, og midt på 1890-tallet hadde kaia blitt såpass utbygd at hurtigruteskipene kunne ekspederes fra land. Fra 1912 fra kommunal kai. I 1888 ble Harstad Dampskibsselskab (Haalogaland Dampskibsselskab) startet som Harstads første bedrift.

I 1974 startet Per Strand byggevarehus som i løpet av 30 år har vokst til å bli den største salgsbedriften i Nord-Norge innen trelast, bygge- og interiørvarer med sju Byggmakkerbutikker administrert fra hovedkontoret i Harstad. På 1980-tallet ble en rekke bedrifter nedlagt, og tradisjonsrike virksomheter erstattet av større enheter og kjeder innen flere bransjer. Blant dem som overlevde og vokste var Harstad Tidende, Per Strand AS og Polarkonsult (skipsteknisk rådgivning).

Harstad hadde etter kommunesammenslåingen i 1964 en betydelig landbruksnæring. En rekke bruk ble nedlagt i løpet av 60-tallet, men i 1969 var det fortsatt 485 bruk på over 5 dekar og et samlet jordbruksareal på 19 205 dekar.

Forsvaret har hatt en sentral plass i Harstads bybilde. Fram til 1945 var rundt 10 % av byens innbyggere knyttet til militæretaten. Fra og med omorganisering i Forsvaret på 1970- tallet, som medførte en reduksjon på ca 20 stillinger pr år i Harstad, har Forsvarets rolle gradvis blitt mindre synlig i Harstad.

I 2001 sysselsatte offentlig sektor 40% (5000 personer) av arbeidsstokken i Harstad.

NAVIGASJON

»

Linjene på kartet illustrerer hvor standlinjen gikk før utfyllingene. Den gule linjen er inntegnet etter det første kjente reguleringskartet over byen (bygningskommunen) fra 1897. På det tidspunktet var sjøgrensen allerede noe bearbeidet. Den røde linjen er hentet fra et kart fra 1917.

» Kart som illustrerer hvor standlinjen gikk før utfyllingene. - © Foto: Harstad Kommune

«Harstad ligger sentralt plassert i Nord-Norge.»

» Harstad om natten - © Foto: Destinasjon Harstad

«Byen ligger sentralt plassert i Nord-Norges tettest befolkede område og er omgitt av vakker og rikholdig natur».

dagens situasjon

Byen ligger sentralt plassert i Nord-Norges tettest befolkede område og er omgitt av vakker og rikholdig natur. Sentrum har en fantastisk beliggenhet ved havet og ligger klimatisk godt til sammenliknet med mange nordnorske byer. Harstad er et handelssentrum for kommunen og omlandet rundt, og badeland og kulturhus trekker mange besøkende til byen. Byen er arrangør for de årlige Festspillene i Nord-Norge og omtales som kulturbyen i nord.

Harstad har årlige arrangementer som trekker folk til sentrum og da er det folkefest. Lørdager kan også være gode dager for sentrumsliv og handel, spesielt pga tilreisende til grottebadet, nisjebutikker i sentrum, kulturhuset og arrangementer. Harstad sentrum har i de siste årene tapt betydelige markedsandeler for handel til store kjøpesenter med gratis parkering utenfor sentrum. Forretningssammensetning i gågaten svekker også sentrum, da bank, forsikring og megler virksomhet opptar verdifulle lokaler i gågaten. Det kan nesten sies at handelslekkasjen i Harstad er lokal, slik som flere byer har erfart og som er utgangspunktet for rikspolitiske retningslinjer for etablering av kjøpesenter. Det legges til rette for utvidelse av eksisterende kjøpesenter i sentrum, men vi bør også skape godt grunnlag for detaljforretninger utenfor kjøpesentrene med å lage gode byrom.

En målsetting i gjeldende kommuneplan er å styrke det eksisterende bysentrum og unngå at byen strekker seg for mye ut. Utbyggingsmønstret fra 1970-tallet og framover har i stor grad bidratt til å svekke utviklingen av sentrum, og både boligutvikling og næringsutvikling har i større grad skjedd sør for sentrum, primært langs Seljestadveien. Dette har både medført at sentrum funksjonelt har mistet noe av sin identitet og intensitet, og at byens fysiske form har blitt en mer utflytende masse.

»

» 1: Gågaten mot torvet 2: Parkarel som brukes som parkering © Foto: Harstad Kommune v/ Thomas Mandelid

«Sentrum er byens viktigste knutepunkt og skal være hovedarena for detaljhandel, service, tjenesteyting og kultur.».

Sentrum har et forholdsvis heterogent bygningsmiljø, der bygninger med svært ulik alder og stilpreg ligger side om side, mens kvadraturen holder det hele sammen. Harstad sentrums kvaliteter ligger delvis i et eksisterende småbypreg.

Sentrum er byens viktigste knutepunkt og skal være hovedarena for detaljhandel, service, tjenesteyting og kultur. Forskning viser at folk som bor i byer verdsetter miljøkvaliteter i bysentrene høyt. Dette prioriteres fremfor tilgjengelighet med bil, også når det gjelder innkjøp i kjøpesentre inne i byene. Sentrum svekkes av utrivelig trafikkmiljø i tillegg til fraflytting eller liten etablering av beboere, næringsliv og offentlige institusjoner. Direkte konsekvenser er forslumming av bymiljøet og forfall i bebyggelsen.

Bymiljøet i Harstad bør derfor forbedres med stadig større fotgjengerområder, parker og miljøprioriterte veier, stier og gater. Slike grep gir bedre utviklingsmuligheter for sentrumshandel. Økt fokus og prioritering av bymiljø og sentrums egenart, allsidige sentrumsfunksjoner med tilrettelegging for detaljhandel og miljøvennlige transportløsninger gir grunnlag for økt handel. Men dette medfører betydelig begrenset biltrafikk inne i sentrum.

En annen alvorlig konsekvens er et mindre bærekraftig Harstad med økt bysprednin, mer bilbruk, økt forbruk av natur og miljøressursene og dårlig tilgjengelighet for alle. Harstad kommune har i mange år hatt fokus på å få etablert gode samferdselsløsninger med mål om et miljøvennlig og trivelig sentrum uten for mye støy og forurensing. Statens vegvesen har en pågående konseptvalgutredning for Veipakke Harstad, hvor kommunen støtter et av konseptene som inkluderer en tunell utenom sentrum som vil redusere gjennomgangstrafikken med 44 %.

Til offentlig parkering er det tatt i bruk areal i sentrum som kunne vært brukt til å gjøre sentrum mer levende. Det er i kommuneplanen sagt at disse arealene skal tas i bruk til aktivitetsskapende formål, mens parkering i større grad skal skje i parkeringshus/-anlegg under tak eller terreng. Det kan skje i ytterkant av den definerte sentrumssonen.

Harstad sentrum svekkes i tillegg av mangelen på trygge områder for lek og opphold utendørs. Dette kan igjen bidra til utflytting fra sentrum, og som igjen kan medfører dårligere grunnlag for handel og private tjenester. Hvis i tillegg offentlige tjenester, skoler og annet offentlig servicetilbud ikke blir prioritert i sentrum, svekkes sentrums posisjon i bysamfunnet betydelig. Hvis Harstad sentrum skal bli et vellykket offentlig rom må vi prioritere fotgjengere, ikke bilister. Forurensing og forfall i sentrum må bort. Behagelige og estetiske omgivelser, en helhet med god plass til samlinger og arrangementer, vil tiltrekke mennesker og sørge for at bybildet forblir levende.

Harstad sentrum skal være en møteplass som skal utvikles med økt tilgjengelighet for alle der særlig trivsel og mulighetene for utfoldelse skal ivaretas. Prognoser for befolkningsutviklingen viser at Harstad vil ha en markant nedgang i aldersgruppen 16-66 år, spesielt gjelder dette for de mellom 20-40 år frem mot 2025. Denne aldersgruppen er opptatt av barnehageplasser, gode skoler, interessante arbeidsplasser, positive bomiljø og en attraktiv by for å bli eller for å flytte tilbake.

» Sjøfronten - © Foto: www.nettfoto.com

«Begrensning av biltrafikk er helt avgjørende når det gjelder å skape et sentrum med ønskede velferds- og miljøkvaliteter..»

Begrensning av biltrafikk er helt avgjørende når det gjelder å skape et sentrum med ønskede velferds- og miljøkvaliteter. Selve sentrum er attraktivt for mange som ønsker å bo sentralt.

Boliger er vesentlig for liv i bysentrum og det gjør at flere blir mindre avhengig av bil i dagliglivet. Utfordringen er kvaliteten på boliger og utearealer, spesielt i forhold til barn og unges interesser i plansaker. Stor boligdannelse kan også begrense muligheter for næringsutvikling i sentrum.

Sjøfronten og havnen er en sentral del av Harstad sentrum. Harstad Havn er stamnettshavn. Harstad har betydelig personbefordring, med hurtigrute (samtidige anløp nord- og sørgående), hurtigbåter og cruisebåter. Kommuneplanen gir føringer for videre utvikling av sjøfronten hvor Vågsfjordens perle forsterkes. Det lokale prosjektet stien langs sjøen (stienlangssjoen.no) må tas med i forslag til konkurransen.

2 På konkurransekartet

» Riksvei forbi generalhagen - © Foto: Harstad Kommune v/ Thomas Mandelid

«Det er en rekke pågående prosjekter som berører sentrumsutviklingen i Harstad.»

NAVIGASJON

Det er en rekke pågående prosjekter som berører sentrumsutviklingen i Harstad:

1 Vegpakke Harstad

Hvordan veg- og trafikkutfordringene i Harstad kan løses ble i dag presentert i Konseptvalgutredninga for Harstad.

http://www.vegvesen.no/Vegprosjekter/rv83harstad

2 Planprogram for reguleringsplan for Larsneset

Kjøpesenter Nord AS ønsker å tilrettelegge for en utvidelse av kjøpesenteret Amfi Bertheus i Harstad sentrum. Utbyggingsplanene omfatter også en vurdering av omlegging av riksveien forbi Torvet, etablering av ny allmenning, vurdering av ny terminal for bussene samt regulering av kaiområdene for bl.a. hurtigruta og hurtigbåtene.

http://www.harstad.kommune.no/hk/artikkel/kunngjoring-offentlig-ettersyn-planprogram-for-reguleringsplan-larsneset

3 Harstad ren havn

Omfattende miljøundersøkelser av Harstad havn har avdekket svært høye nivåer av miljøgifter i bunnsedimentene. Harstad kommune har derfor i samarbeid med staten startet et prosjekt for å rydde opp i de forurensede sedimentene, samt å planlegge tiltak for å hindre tilsig og spredning av skadelige miljøgifter.

http://www.harstad.kommune.no/hk/side/prosjekt-ren-harstad-havn

4 Rådhus

Rådhuskvartalet fremstår i dag som et dårlig fysisk fungerende rådhus for publikum og kommunens administrasjon. Rådhusene har dårlig adkomstmulighet og mangler en bygningsmessig løsning for å gi byens innbyggere en god service.

Det er tre alternative løsninger (se alternativer markert i konkurranseområdet):

a) Bygge et nytt rådhus på en annen tomt
b) Bygge et nytt rådhus på dagens tomt.
c) Delvis renovering/ombygging/påbygging av noen av dagens bygninger. I denne forbindelse vurderes rådhus 1B å ikke ha noen restverdi og må rives.

www.harstad.kommune.no/arkitektkonkurranse

5 Gammelbrygga

Det er fremmet reguleringsplan for Nybrygga Havnegata 23 B, mottatt 16.10.2010.
Vedtak Kommunestyret - 16.12.2010:

1. Kommunestyrets vedtak av 25.03.2010 oppheves.
2. Planforslaget avvises og legges ikke ut til offentlig ettersyn, da det ikke tilfredsstiller kommunestyrets vedtak av 25. mars 2010. Med hjemmel i pbl § 12-11 fremmes ikke forslag til reguleringsplan for Nybrygga Havnegata 23 B, mottatt 16.10.2010 Administrasjonen forbereder sak til planut valget om midlertidig forbud mot tiltak, jfr. Pbl § 13-1.

www.harstad.kommune.no/arkitektkonkurranse

6 Stien langs sjøen

www.stienlangssjoen.no

Avgrensing plan område
Sjøfront
Områder
Stien langs sjøen
*Noen punkter inneholder bilder. Hold pekeren over punktet for å se bilde.
1. Alternativ rådhus tomt
2. Generalhagen
3. Busssterminal/regulert grøntareal i gjeldende kommuneplan
4. Vedtatt planprogram for utvidelse av kjøpesenter på Larsneset
5. Torg
6. Grottebadet
7. Kulturskolekvartalet med kino, Galleri Nord-Norge og Plastelina
8. Kinoparken
9. Havnebygget med cafe/venterom
10. Harstadhamn
11. Kulturhuset
12. Høgskolen
13. Hurtigbåt og hurtigruteanløp
14. Gammelbrygga
15. Salto kjøpesenter
N

oppgavene

Planområdet har åpenbare positive kvaliteter som må flettes til en fungerende helhet. Historiske spor skal sikres gode vilkår. Harstad kommune ønsker ulike alternative løsningskonsepter/scenarier for en positiv utvikling.

Harstad kommune har i forberedende arbeid utført et forstudie for å kartlegge kunnskapsgrunnlaget for byen i dag og kvalitetsmål for utvikling. I oppgavene oppsummeres punkter fra forstudien i oppgavene og det er ønskelig at disse hensyntas av forslagsstillere.

Infrastruktur som kan ivareta de egenskapene som sentrum må ha for å opprettholde sin posisjon som primær møteplass i det offentlig rom:

» Parkområder
» Bilfrie handlegater
» Lekeplasser
» Et godt utarbeidet gang- og sykkelstinett
» Godt offentlig kollektivtrafikktilbud
» Et bredt kulturtilbud
» Funksjons- og formålssammensetning av forretninger

Anbefalt konsept for utvikling av Harstad sentrum med hensyn til:

» Hvordan oppnå et mer kompakt og urbant bysentrum samtidig som vi ivaretar Harstads særpreg og kvaliteter
» Hvordan oppnå et mer attraktivt og levende bysentrum
» Hvordan oppnå flere boliger i bysentrum
» Hvordan kan sentrumsutviklingen under støtte et sterkere miljøperspektiv
» Lokalisering av sentrale sentrumsfunksjoner
» Infrastrukturkonsekvenser
» Hvordan tilrettelegge for kulturaktiviteter i sentrum
» Hvordan tilrettelegge for relevant næring i sentrum

Forslag til løsningskonsept bør inneholde:

» Geografisk ramme for sentrum
» Innsatsområder
» Infrastruktur, blå - og grøntstruktur, gater, byrom, akser
» Bebyggelsesstruktur, plassering av bebyggelse, utearealer, byggehøyder
» Sentrale sentrumsfunksjoner, funksjonsområder
» Boligtyper, boligstørrelser, boligmangfold

Avgrensing av oppgaven

Løsningsforslag bør ha med en vurdering av forslagenes funksjon gjennom alle årstider og planlegges ut fra nordnorsk klima.

Arkitektkonkurransen skal konsentrere seg om retninger, prinsipper og viktige veivalg for utviklingen. Konkurransen skal gi retning til reguleringsplan og tiltak i sentrum.

Alle forslag må ivareta universiell utforming og ta hensyn til kulturminner og kulturmiljø i Harstad.

» Riksvei gjennom byen - © Foto: www.nettfoto.com

3 På konkurransekartet

» Vinter i Harstad Sentrum - © Foto: www.nettfoto.com

5 På konkurransekartet

Trivselsskapende elementer, estetikk og kvalitet:

» Helhetlig og sammenhengende belysning og "møblering" av sentrum (feiing, snømåking, sandstrøing m.m. må ivaretas)

» Mer grønt/vegetasjon; grønne soner, grønt som fysisk skiller mellom ulike arealfunksjoner, trær i alleer, helårsbeplantning og sommerbeplantning. Etablere nye grønne/aktive soner - eks "Kinoparken" og/eller torgallmenningen ved rutebilstasjonen samt styrke eksisterende grønne lunger (generalhagen).

» Lekeareal for barn og universell tilrettelegging for barn/lekeplassutstyr

» Harstad er en havneby og det bør legges til rette for at havnen utvikles med tanke på trivsel og sjørelaterte aktiviteter.

» Havneområdet er en del av "stien langs sjøen" og det å kunne rusle langs kaikanten er en stor trivselsfaktor.

» Visualisere en småbåthavn også for besøkende enten i sentrumshavnen eller i Harstadhamn basert på en vurdering av havneforhold. Planlegging for uteservering i gågata.

» Foreslå byrom/plasser/bakgårder som møtested i byens sentrum som arenaer for utekonserter, men også områder for rolig aktivitet, rekreasjon og avslapning.

» Skape et aktivt, pulserende og variert bysentrum som virker også attraktivt på etablering av virksomhet i byen som inkluderer planlagt kjøpesenter på Larsneset.

» Tilrettelegging for næringsliv - spesielt mindre aktører.

Lokal kultur og historie

» Ivaretakelse av lokale historiske trekk; sveitserstil og funkis, kystbyen, verftsbyen, fiskerbyen m.m.

» Innsyn/utsyn - siktelinjer land - sjø ivaretas. Kulturskolekvartalet, med Galleri NN, Kino og Plastelina

» Nedre del av Havnegata med Kulturhuset og Kultur i Troms.

Hvordan etablere en forbindelse mellom kulturmiljøene?

Tilpasning til varslede klimaendringer (havnivåstigning, økte nedbørsmengder, økt overflatevann/flom):

» La vannet bli en ressurs gjennom estetiske tiltak i bybildet. Lokal overvannshåndtering som ikke medfører skade på miljø, bygninger og konstruksjoner.

» Robuste, fremtidsrettede løsninger som tåler økning i nedbørsmengder, havnivå og springflonivå.

Miljøvennlig transport og parkering, ren luft og mindre støy:

» Vurdere hovedinnfartsårene med fortauer/gang-/sykkelveier langs til/gjennom sentrum (UU). Kommunen ønsker å synliggjøre alternativ trase for Rv.83, som vil gi den beste helhetlige løsningen for sentrum. Lokalt diskuteres løsninger som ned i Fjordgata fra kryss med Veftsgata eller forlenge traseen gjennom torvet eller en totalt omlegging til øvre del av sentrum.

» Vurdering av parkeringsanlegg i tilknytning til sentrum. Det skal dekke nødvendig gjenskaping av P-plasser ved fjerning av del av dagens overflateparkering. Overflateparkering/gateparkering reduseres til fordel for parkering under tak eller under grunnen.

» Synliggjøre sammenhengende infrastruktur for myke trafikkanter sentrum (UU)

» Markere egnet område kollektivknutepunkt i sentrum for sykkelparkering, buss, båt og taxi, synliggjøre linjer for kollektivtrafikk til/fra og gjennom sentrum

» Prioritering av kollektivtrafikken i konfliktområder med øvrig trafikk.

» Legge til rette for at hurtigbåt og hurtigrute fortsatt har anløp i Harstad sentrum

» Videreutvikling av Generalhagen og vurdere sammenhengen mellom denne og øvrige "gangområder" i sentrum herunder framtidig bruk av den store "P-plassen" ved byterminalen og et eventuelt nytt rådhus på tomten overfor generalhagen.

» Utvikling av Havnepromenaden fra Torvet til Kulturhuset og gode byrom på den strekningen

» Avsette nødvendig areal til nødvendig kommunalteknisk infrastruktur in VAR.

» Midnattsol fra Aunfjellet med Grøtavær og Elgsnes i bakgrunnen. - © Foto: Arne Johansen

Konkurransetekniske
bestemmelser

Konkurranseform
Dette er en åpen idekonkurranse som avholdes i henhold til bestemmelsene i Forskrift om offentlige anskaffelser, kapittel 23 "Plan- og designkonkurranser".

Arrangør
Konkurransen arrangeres av
Harstad kommune.

Tidsplan for konkurransen
Kunngjøring på Doffin/TED: 16. mai
Spørrefrist (spørring i 2 runder):
1. Frist: 15. juni **2. Frist:** 1. september
Innleveringsfrist: 20. oktober
Utstilling: Fra uke 43-44 på Galleri Nord Norge
Kunngjøring av resultat: Ca. 10. desember

Innlevering
Konkurranseutkastene skal sendes eller leveres til:

Norske Arkitekters Landsforbund
Josefines gate 34
N - 0351 OSLO,

merket "Idékonkurranse Harstad" og utkastets motto.

Utkastene må være levert til NAL senest innen 20.10.2011 kl. 1600, eller være poststemplet eller dokumentert innlevert kurerfirma innen samme tidspunkt.

Liste over mottoene på mottatte utkast vil bli publisert på NALs nettsider snarest mulig etter fristens utløp.

Konkurransefunksjonær
Konkurransefunksjonæroppgaven ivaretas av Konkurransesekretariatet i Norske Arkitekters Landsforbund, ved Per Rygh og Christian Dahle.

Tlf: +47 23 33 25 00 / 08
E-post: per@arkitektur.no

Deltakerrett
Konkurransen er åpen for arkitekter/sivilarkitekter og landskapsarkitekter med godkjent utdanning på universitets-/høyskolenivå.

Det oppfordres til tverrfaglig samarbeide for best å kunne besvare konkurransens utfordringer.

Det er ingen påmelding, registrering eller deltakergebyr i konkurransen.

Personer eller firmaer som har en nær familiær eller forretningsmessig relasjon til juryens medlemmer, har ikke anledning til å delta. Ved tvil om deltakerrett, skal man konsultere NALs Konkurransesekretariat.

Språk
Konkurransegrunnlaget foreligger kun på norsk. Konkurransen skal besvares fortrinnsvis på norsk, men svensk eller dansk vil også bli akseptert.

Utkastene vil bli bedømt av
De rett-tidig innkomne utkastene vil bli bedømt av en jury med følende sammensetning:

» 2 arkitekter oppnevnt av NAL
» 1 intern oppnevnt arkitekt fra kommunen
» Rådmann
» Ordfører
» 1 representant fra Harstadregionens næringsforening
» 1 representant fra Statens vegvesen
» 2 medlemmer fra havnestyret/planutvalget

Jurysekretær vil være kommuneplanlegger Therese Frivåg Lund.

Juryen vil ved behov ha rett til konsultere rådgivere innenfor enkelttemaer.

Juryens rapport

Juryen vil overdra resultatet av konkurransen til Harstad kommune med en rapport som skal inneholde:

- Liste over alle innkomne utkast
- Begrunnet vedtak om evt. utelukkelse fra bedømming
- Generell kritikk som redegjør for konkurransens samlede erfaringer og juryens konklusjoner
- Detaljert kritikk av de premierte og innkjøp te utkastene og evt. andre utkast som juryen ønsker å fremheve
- Begrunnet vedtak om fordeling av premiebeløpet
- Innstilling vedrørende det videre arbeid med oppgaven

Premiering

Juryen har til disposisjon et samlet beløp på NOK 800.000.
Juryen står fritt til å fordele beløpet på et antall premier og eventuelle "innkjøp". Det er også anledning til å tildele "hedrende omtale".

Det er kommunens intensjon at hensikten med konkurransen ikke blir tilsidesatt, slik at resultatene og ideene av utvalgte tiltak blir realisert.

Enkelte deltakere vil derfor eventuelt engasjeres i etterkant, til detaljering og realisering av deler av disse utkastene, eller vil involveres i det videre planarbeidet.

Rettigheter

Harstad kommune som innbyder har den materielle eiendomsretten til de premierte og innkjøpte utkastene og har rett til å benytte idéer fra disse i det videre arbeide med sentrumsutviklingen.

Deltakerne beholder opphavsretten til konkrete forslag til bygningsmessig utforming og konstruksjoner. Disse vil eventuelt kunne realiseres som enkelt prosjekter etter konkurransen, etter særskilt avtale.

Anonymitet

Konkurransen baseres på innlevering og jurering av anonyme utkast, i overensstemmelse med reglene i Anskaffelsesforskriftens kap. 23.

Det er deltakernes plikt å opprettholde sin anonymitet inntil juryens vedtak i konkurransen er offentliggjort.

Forsikring

Innbyder vil ikke forsikre utkastene.
Deltakerne forutsettes å oppbevare kopier av innlevert materiale. Det vil ikke bli gitt erstatning for evt. skader på innlevert materiale.

Avvisning

Innleverte utkast kan avvises fra bedømmelse

- Dersom det ikke er innlevert i tide
- Dersom det er gjort brudd på anonymiteten
- Dersom det er vesentlige avvik fra kravet til innlevert materiale

Utstilling og publisering

Alle godkjente utkast vil bli offentlig utstilt og presentert i Galleri Nord-Norge. Innbyderen har rett til å publisere utkastene også i annen sammenheng. Slik utstilling og publisering vil kunne skje forut for eller parallelt med juryens arbeide.

Resultatet av konkurransen vil også bli publisert i NALs blad "Norske Arkitektkonkurranser".

Retur av utkast

De innleverte utkast vil ikke bli returnert.

Konkurransegrunnlaget

Konkurransegrunnlaget består av dette programmet, samt følgende vedlegg:

- Grunnkart/ digitalt kartgrunnlag (dxf/ sosi)
- Situasjonskart 1:1000 og 1:500 (A1)
- Ortofoto 1:1000 og 1:2500, 2006
- Dybdekart 1:2000
- Kommuneplanens arealdel Harstad kommune 2010
- Kommuneplanen "Ved egne krefter"
- Sentrumskart
- "Kulturminner og kulturmiljøer i Harstad og Bjarkøy"

Alt materiale foreligger nedlastbart på NALs nettsider og på Harstad kommunes hjemmesider.

Spørsmål og svar

Spørsmål om forståelse av konkurranseprogrammet stiles pr. e-post til Norske Arkitekters Landsforbund v/Per Rygh innen fristene som er angitt under tidsplan.

Spørsmålene blir anonymt forelagt juryen og vil sammen med svarene bli lagt ut på NALs hjemmeside http://www.arkitektur.no senest en uke etter de respektive frister.

Befaring

Befaring må organiseres av de enkelte deltakerne selv, men ved stor etterspørsel vil Harstad kommune være innstilt på å avholde en felles befaring. Kontakt jurysekretær ved interesse for felles befaring.

Godkjenning

De konkurransetekniske bestemmelser er utarbeidet i samråd med NAL. Ved innlevering av utkast har konkurransedeltakeren akseptert programmet og konkurransevilkårene.

krav til innlevert materiale

Følgende materiale leveres inn anonymt med motto:

» Plan i anbefalt målestokk 1:500 for primærområdet med illustrasjonsskisser som viser ideene i forhold til omgivelsene og som kan formidle et romdannende inntrykk.

» Plan i anbefalt målestokk 1:1000 for hele området. Komplettert med analysegrunnlag, illustrasjoner, profiler, formgivingsveiledere og tilhørende kort beskrivelse av hovedideen og planutkastet

Det skal vises

» Eksisterende og ny situasjon
» Plassdannelser og møblering/belysning
» Bygninger, gater, gang- og sykkelveger, parkering
» Vegetasjon og terrengbehandling
» Utforming og kvalitetsbeskrivelse

Maksimum 8 plansjer i format A1.
Plansjene skal monteres på stive, lette plater i liggende format, orientert med nord opp og leveres elektronisk som pdf-fil (maks 20mb). Monteres i to høyder med 4 plansjer i bredden.

I tillegg skal det legges ved ett hefte i A3 format på maksimalt 10 sider, som prosjektbeskrivelse med nedfotograferte plansjer.

All tekst må være godt lesbar i forminsket utgave.

I tillegg må det leveres en navneseddel med navn og adresse på utkastets forfatter(e) i en nøytral, ugjennomsiktig og lukket konvolutt påført utkastets motto.

» Krav til innlevert materiale - © Foto: Illustrasjon www.colourbox.com